

Ekovize

Guerilla gardening

Guerilla znamená v angličtině partyzán, gardening je zahradničení.

Guerillové (partyzánské) zahradničení je nové pojmenování snah a aktivit, při nichž si lidé navzdory předpisům, vyhláškám či vlastnickým právům berou zpět zem, kterou kultivují, osévají, či jinak přeměňují dle svých potřeb a představ. Jednotlivci nebo skupiny (často nelegálně) zabírají nevyužívanou půdu pro pěstování ovoce, zeleniny, květin či jen pouhé zkrášlení městského prostředí.

Jedny z prvních organizovaných předchůdců guerillových zahrádkářů bychom našli v době anglické občanské války a revoluce v 17. století, kdy se objevilo hnutí tzv. diggerů (kopáčů), kteří prohlásili, že Anglie nebude svobodná, dokud nebudou chudí bezzemci moci obdělávat obecní půdu, díky čemuž se postarají sami o sebe. V roce 1973 skupina s označením Green Guerrilla (zelený partyzán) přetvořila opuštěnou soukromou parcelu v New Yorku na zahradu, o níž se dodnes starají dobrovolníci a dokonce se dostala pod záštitu městského parkového oddělení. S názvem Guerilla Gardening vyšla v roce 1983 kniha od J.F. Adamse. Asi nejproslulejším partyzánským zahradníkem se stal „Muž, který sázel stromy“ z povídky Jeana Gionoa. Jednoduché vyprávění seznamuje se samotářským pastevcem, který sází stromy v předhůří francouzských Alp, aniž by se někoho ptal. Za desítky let svého snažení změnil nehostinnou krajinu v životem kypící kraj.

Původní filozofie hnutí guerilla gardening míří k opravdové guerille – k protestu proti zastavění krajiny, často proti pojetí vlastnického práva. Na východ od Londýna a dál se v současnosti častěji prosazuje nenápadný, recesistický a pohodový guerilla gardening – jako tichý protest i jako noční zábava. Součástí je i propojení s dalším hnutím: freeganismem. Jde o ideální propojení: zahrádkáři se snaží svoje okolí zkrášlet, freegani užít co do výnosu potravin. Průsečíkem obou snah je sázení zeleniny a ovocných stromků na veřejných místech. Pravidelné procházky k zalití výsadku se tak časem zpříjemní o nějaké to jablíčko nebo mrkev. Na zeleninové partyzánské zahrádky narazíte nejčastěji v blízkosti squattů nebo na odlehlých zpustlých místech, aby byla šance na vůbec nějakou sklizeň – Češi pro takovéto aktivity nemají zatím moc pochopení.

Převahu v partyzánském zahradničení získává spíše zkrášlování než užitkové pěstování. Některé způsoby zkrášlování se dočkaly vlastního označení. Např. mechové grafitti, které je sice jednobarevné, ale zato prostorové. Nebo živý street art – estetický koncept, který vnáší nevšední užití rostlin často kombinované s uměleckým projevem. Květináče a květiny jsou zasazovány do neobvyklých míst, např. plakátovací plochy, výklenky a odpadlé dlaždice či odpadkové koše.

Guerilloví zahradníci organizují v ulicích otevřené workshopy, kde vytváří s kolemjdoucími a dobrovolníky semínkové koule, jež budou použity ke zkrášlení vybraných míst. Místa nezřídka vybírají účastníci těchto akcí, rozhodují také, jaké květiny nebo stromky se k danému místu hodí, a nachystají sazeničky a semínkové koule. Samotné sázení kytek na cizím pozemku je nelegální, proto probíhá už většinou v omezeném počtu skalních zahrádkářů bez veřejnosti, obvykle proto v noci. Občas se na rostlinky podívat a zalít, je už samozřejmě zákonné a těšit se z toho můžeme všichni, což se dočteme i v různých life stylových magazínech (např. OnaDnes).

Podle:

článku J. Bočka: *Ktož jsou boží zahradníci, Sedmá generace*, 2/2009
článku S. Rubeše: *Guerillové zahradničení*, *reightnews.cz*, 28.11.2007
a webových stránek *GuerrillaGardening.org*

www.evoluce.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ